

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/192/2018
Identifikačné číslo spisu: 8116205349
Dátum vydania rozhodnutia: 28.03.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Bajánková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:8116205349.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému X. Q., bývajúcemu v V., o zaplatenie 2.767,67 Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 15C/91/2016, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 18. októbra 2017 sp. zn. 12Co/69/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobou podanou dňa 14. marca 2016 na Okresnom súde Prešov žalobkyňa žiadala žalovanému uložiť povinnosť zaplatiť jej istinu vo výške 2.767,67 Eur, nezaplatených poplatky za poistenie 3,99 Eur, zmluvný kapitalizovaný úrok vo výške 152,92 Eur, kapitalizovaný úrok z omeškania vo výške 1,23 Eur, úrok z nezaplatenej istiny vo výške 17,90 % ročne od 22. decembra 2015 do zaplatenia, a taktiež úrok z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatenej istiny a nezaplatených úrokov od 22. decembra 2015 do zaplatenia, a náhrady trov konania.

2. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 27. apríla 2017 č.k. 15C/91/2016-43 prvým výrokom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 2.925,81 Eur, ktorá pozostáva z istiny 2.767,67 Eur, poplatkov za poistenie 3,99 Eur, úroku do zročnosti 152,92 Eur, a úroku z omeškania 1,23 Eur s ročným úrokom z omeškania 5 % zo sumy 2.920,59 Eur od 22. decembra 2015 do zaplatenia, v splátkach vo výške 60 Eur mesačne splatných k 25-temu dňu v mesiaci vopred, počnúc právoplatnosťou rozsudku opakovane do budúca, pod následkom straty výhody splátok do vyrovnania dlhu, a druhým výrokom žalobu v prevyšujúcej časti, t.j. úroku z nezaplatenej istiny vo výške 17,90 % ročne od 22. decembra 2015 do zaplatenia, zamietol. Žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobkyni trovy konania v rozsahu 100 %. Zamietnutie žaloby odôvodnil tým, že po zosplatnení úveru má veriteľ právo len na zákonné úroky z omeškania. Ak by súd priznal úrok aj po tzv. zročnosti, bol by založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomformný stav, kde by spotrebiteľ bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy,

ktorú by spotrebiteľ na výzvu nevrátil. Tým by boli narušené účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by naďalej inkasoval úroky ako kedy k zmene zmluvy nedošlo. Sporovým stranám nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

3. Proti výroku o zamietnutí žaloby na platenie úrokov po zosplatnení a zároveň proti priznaniu možnosti splácať dlžnú sumu v pravidelných mesačných splátkach, a výroku o trovách konania rozsudku súdu prvej inštancie podala žalobkyňa odvolanie. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) v záhlaví označeným rozsudkom rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutom výroku, ktorým v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, a vo výroku o náhrade trov konania potvrdil.

4. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie s tým, že jeho prípustnosť vyvodzovala z § 421 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 432 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“), keďže rozhodnutím odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie a rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Dovolateľka má za to, že úrok z poskytnutého úveru je odplatom za poskytnuté peňažné prostriedky a nárok na túto odplatu trvá od ich poskytnutia, až do ich vrátenia. Z týchto dôvodov jej dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

5. Žalovaný sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadril.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 424 C.s.p.), na to oprávneným subjektom (§ 427 C.s.p.), zastúpeným podľa § 429 ods. 1, § 429 ods. 2 písm. b/ C.s.p. skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, pričom zistil, že dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože nie je prípustné.

7. V zmysle § 422 ods. 1 písm. a/, b/ C.s.p. dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy a v sporoch s ochranou slabšej strany dvojnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada, a ak je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

8. Citované ustanovenie obmedzuje prípustnosť dovolania pre nesprávne právne posúdenie veci tzv. majetkovým cenzom (ratione valoris). Limituje prípustnosť dovolania určením výšky sumy, ktorá má byť predmetom dovolacieho prieskumu, pričom túto výšku viaže na desaťnásobok minimálnej mzdy vo všetkých sporoch, ktorých predmetom je peňažné plnenie. Výnimku predstavujú spory s ochranou slabšej strany, keď, vychádzajúc z koncepcie zvýšenej ochrany týchto definovaných subjektov, je majetkový cenzus znížený na dvojnásobok minimálnej mzdy, aby v týchto sporoch bola ponechaná možnosť dovolacieho prieskumu i pri nižších sumách plnenia. To znamená, že pokiaľ je dovolaním napadnutý výrok rozhodnutia odvolacieho súdu o peňažnom plnení, je dovolací prieskum pre nesprávne právne posúdenie vecí možný, len ak peňažné plnenie prevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy, resp. v sporoch s ochranou slabšej strany dvojnásobok minimálnej mzdy. K príslušenstvu pohľadávky (najčastejšie k výške úrokov, úrokov z omeškania, poplatku z omeškania, priznaným trovám konania) sa však pri určení výšky predmetu sporu neprihliada. Ak sa však predmetom dovolacieho konania stáva len toto príslušenstvo, prípustnosť dovolania sa odvíja od rovnakých limitov ako pri uplatnenej pohľadávke (istine), avšak s tým rozhodujúcim rozdielom, že dovolací súd bude majetkový cenzus skúmať k času podania dovolania, t.j. začiatku dovolacieho konania.

9. V predmetnej veci bol dovolaním napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, ktorý druhým výrokom rozsudku žalobu v prevyšujúcej časti, t.j. o zaplatenie úroku z nezaplatennej istiny vo výške 17,90 % ročne od 22. decembra 2015 do zaplatenia, zamietol. Predmetom dovolacieho konania je len príslušenstvo pohľadávky, ktorého výška v čase

podania dovolania činila 1.981,65 Eur. Výška minimálnej mzdy v čase podania žaloby, ktorá súdu došla 14. marca 2016, bola 405,00 Eur (podľa § 1 písm. a/ Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 279/2015 Z.z.). Odvolací súd teda rozhodoval v dovolaní napadnutej časti výroku o príslušenstve pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy, t.j. 4.050 Eur. Prípustnosť dovolania žalobkyne bola preto v zmysle § 422 ods. 1 písm. c/ C.s.p. vylúčená.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojej rozhodovacej činnosti (napr. 6 Cdo 191/2018, 6 Cdo 42/2018, 4 Cdo 186/2018, 7 Cdo 216/2018, 1 Cdo 263/2018) v obdobných veciach už uviedol, že „i keď v preskúmvanej veci išlo o tzv. spotrebiteľský spor, teda spor s ochranou slabšej strany, pre posúdenie prípustnosti dovolania neprichádzalo do úvahy uplatnenie nižšieho majetkového cenzu, t.j. dvojnásobku minimálnej mzdy v zmysle § 422 ods. 1 písm. b/ C.s.p. Účelom zníženia majetkového cenzu v sporoch s ochranou slabšej strany je totiž podľa dôvodovej správy k C.s.p. zvýšená procesná ochrana slabšej strany, ktorou je v spotrebiteľskom spore spotrebiteľ. Táto zvýšená procesná ochrana spočíva v sprístupnení dovolania i pri nižšej sume peňažného plnenia. Znížený majetkový cenzus sa teda v spotrebiteľskom spore uplatní, ak dovolateľom je neúspešný spotrebiteľ. Pokiaľ je však dovolateľom neúspešný dodávateľ, pre posúdenie prípustnosti dovolania platí majetkový cenzus vo výške desaťnásobku minimálnej mzdy. Táto interpretácia neodporuje princípu rovnosti zbraní, pretože je všeobecne známou skutočnosťou, že rovnosť subjektov je v určitých sporoch (vzhľadom na postavenie strán) len fikciou, na ktorú zákonodarca v C.s.p. reagoval tzv. pozitívnou diskrimináciou, t.j. osobitnou právnou úpravou sporov s ochranou slabšej strany. Za takéto spory sa považujú spotrebiteľské spory, antidiskriminačné spory a individuálne pracovné spory (§ 290 až § 323 C.s.p.), pričom slabšou stranou v nich je spotrebiteľ, zamestnanec a diskriminovaný. Ochrana slabšej strany spočíva v tom, že sa jej priznáva viac práv za účelom docielenia rovného postavenia s druhou stranou sporu, a teda dôsledného naplnenia princípu rovnosti zbraní“.

10.1. Vo veci 7 Cdo 256/2018 na podporu uvedeného názoru, preferujúceho účel (zákona) zníženia majetkového cenzu v sporoch s ochrannou slabšej strany (bod 10) najvyšší súd poukázal aj na čl. 3 CSP v spojitosti s čl. 152 ods. 4 ústavy Slovenskej republiky. Zdôraznil, že v neposlednom rade na rovnakom základe je stanovená aj povinnosť platenia súdneho poplatku (zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, pozn.), ktorá sa, rovnako zvýrazňujúc uvedený účel, viaže na osobné (spotrebiteľa) a nie vecné (konanie so spotrebiteľom) oslobodenie.

11. So zreteľom na uvedené dovolací súd nemal dôvod odkloniť sa od uvedeného názoru, ktorý predstavuje už ustálenú súdnu prax, a preto dovolanie žalobkyne podľa § 447 písm. c/ C.s.p. ako neprípustné odmietol.

12. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 C.s.p. tak, že žalovanému ich náhradu nepriznal, pretože aj keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zavinila žalobkyňa (§ 256 ods. 1 C.s.p.), žalovanému žiadne preukázané trovy dovolacieho konania nevznikli.

13. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.